Pestprotocol

Maarten van Rossem

Mei 2013

Inhoud

1. Voorwoord
2. Doelstelling
3. Randvoorwaarden
4. Het pestprotocol in stappen
5. Achtergrondinformatie

1. Voorwoord

Dit pestprotocol is een document, dat ontwikkeld is in samenwerking met de zorgfunctionarissen van onze school. Ook hebben wij gebruik gemaakt van bestaande pestprotocollen van andere Quadraamscholen.

Pesten moet als probleem worden gezien door alle betrokken partijen: docenten, ouders en leerlingen (gepeste leerlingen, pesters en de zwijgende middengroep).
Om het pesten zowel in preventieve zin als in curatieve zin aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid.

2. Doelstelling

De doelstelling van dit document is het formuleren van een hanteerbaar pestprotocol toegespitst op de specifieke situatie en doelgroep van onze school.
Het doel van het pestprotocol is om handvatten te bieden in het omgaan met situaties waarbij er sprake is van pestgedrag.

3. Randvoorwaarden

1. Pesten moet als probleem worden gezien door alle betrokken partijen: docenten, ouders en leerlingen.(gepeste leerlingen, pesters en de zwijgende middengroep) Om het pesten zowel in preventieve zin als in curatieve zin aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid.

   - de gepeste leerling
   Leerlingen die gepest worden hebben vaak andere interesses dan de meeste leeftijdgenoten of ze doen dingen anders. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet.
   Veel leerlingen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen het pesten en stralen dat ook uit. Vaak zijn deze leerlingen angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen uit angst om afgewezen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor de gepeste leerling in een vicieuze cirkel komt waar hij zonder hulp zeker niet uit komt.
   Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam, hebben in de omgeving waarin zij gepest worden geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest behoren bijna nooit tot de motorisch sterk ontwikkelde leerlingen.

   - de pestende leerling
   Pestende leerlingen zijn vaak fysiek en /of verbaal sterker dan de gepeste leerling.
   Meisjes pesten in drie kwart van de gevallen door middel van psychisch geweld (buitensluiten, roddelen) en voor de rest door middel van fysiek geweld. Bij jongens is het net andersom: in driekwart van de gevallen door middel van fysiek geweld en voor de rest door middel van psychisch geweld.
   Pestende leerlingen stellen zich vaak agressief op en reageren dan met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Ze lijken populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.
   Agressieve pestende leerlingen zijn niet alleen fysiek sterker dan de rest van de klas, ze hebben ook vaak een slecht ontwikkeld empathisch (invoelend) vermogen, zijn impulsief en domineren graag andere kinderen.
   Een pestende leerling heeft niet geleerd zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pestende leerlingen hebben op de langere termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pestende leerlingen maken geen normale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien ook voor henzelf.

   - de zwijgende middengroep
   De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij het actief pesten. Sommigen behouden enige afstand en andere leerlingen doen, uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogenaamde 'meelopers'. Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt. Heel af en toe durft een leerling of een klein groepje leerlingen het op te nemen voor de gepeste leerling.
   Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf slachtoffer te worden. Maar het komt ook voor dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor op de populariteit van de pestende leerling in kwestie mee te liften.

   - de medewerkers
   Pesten is vaak een goed bewaard groepsgeheim: veel leerlingen weten dat in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan docent of ouder te vertellen. De

medewerkers weten dus ook vaak niet dat er in de groep wordt gepest. En zien ze ongewenst gedrag, dan wordt het lang niet altijd als pesten geïnterpreteerd.

- de ouders
Wanneer leerlingen worden gepest, durven ze dit in de meeste gevallen niet aan hun ouders te vertellen. Ze kunnen bang zijn dat hun ouders naar school gaan, het aan de mentor/mentrix vertellen en dat deze het verkeerd aanpakt. Ze schamen zich vaak dat hen dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pestende leerling zelf hebben uitgelokt en het dus verdienen gepest te worden.

2. We spreken over pesten, wanneer het gedrag van de ander nadelige gevolgen heeft voor degene die het ondergaat.

3. We onderscheiden verschillende vormen van pesten:
- Een leerling verbaal pesten
- Een leerling fysiek pesten
- Een leerling pesten door intimideren
- Een leerling pesten door uitsluiten of isoleren
- Een leerling pesten via social media
- Een leerling pesten door aan de persoonlijke eigendommen van de leerling te komen

4. De school stelt alles in het werk om pestproblemen te voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit het bespreken van het onderwerp met de leerlingen, waarna met hen de regels worden door genomen. Dit is geïntegreerd in de mentorlessen van de onderbouw.

5. Als het pesten desondanks optreedt moeten docenten in staat zijn om de kenmerken te signaleren. Docenten moeten op de hoogte zijn welke kenmerken een leerling vertoond die pest of gepest wordt.

6. Als school nemen we duidelijk stelling. Dit betekent dat als er binnen een bepaalde groep sprake is van pestgedrag, dit z.s.m. gemeld wordt bij de leerlingbegeleider door de signalerende docent of mentor met als doel dat de strategie met betrekking tot de aanpak bepaald kan worden.
Dit protocol is hierin de leidraad.

7. Wanneer alle maatregelen en interventies niet tot het gewenste resultaat leiden, dient er een advies te volgen aan het pestslachtoffer en de ouders/verzorgers. Dan kan zijn het inschakelen van een in- of externe vertrouwenspersoon, dan wel het doen van aangifte bij de politie.

4. Pestprotocol in stappen

A. Signaleringsfase
Het is belangrijk alle signalen van pesten serieus te nemen.

- Als een OP-er of OOP-er pesten signaleert, wordt de leerlingbegeleider van de desbetreffende leerling hierover geïnformeerd.
- De leerlingbegeleider legt dit vast in het logboek in Magister
- De leerlingbegeleider is degene die de te volgen acties coördineert.
- De leerlingbegeleider inventariseert wie, wat, waar en wanneer iemand pest en gepest wordt.

B. Informatieverzamelfase
De leerlingbegeleider verzamelt relevante informatie en zoekt uit wat er nu precies aan de hand is.
Het is belangrijk om feiten vast te leggen.

De leerlingbegeleider bepaalt samen met het pestslachtoffer wie zijn contactpersoon wordt op school om voorvallen te melden.

C. Actiefase
In deze fase wordt er op meerdere vlakken actie ondernomen tegen het pesten. (d.w.z. leerlingen, ouders, collega's)
Het pestslachtoffer wordt nadrukkelijk bij het traject betrokken: overleggen over mogelijke oplossingen en steun bieden daarbij.
Aandachtspunten hierbij zijn:
- Geef aan dat je het pesten wilt laten ophouden en dat er serieus naar hem/haar geluisterd wordt
- Vertel aan het pestslachtoffer, dat het melden van pesterijen belangrijk is.
- Geef hem handvatten zodat hij de pesterijen niet over zich moet afroept.
- Vertel (zo mogelijk) hoe hij het best kan reageren gegeven de situatie
- Indien mogelijk, hoe hij het best voor zichzelf kan opkomen.

Er kunnen vervolgens meerdere acties ondernomen worden:
- een gesprek met de leerlingbegeleider met de pester en het pestslachtoffer
- een gesprek met de klas waarin het pestslachtoffer zit of de pester zit
- een gesprek met de ouders/verzorgers van de pester of het pestslachtoffer
- sanctie voor de pester, kan in allerlei gradaties en is afhankelijk van de situatie.

De leerlingbegeleider tracht uit te zoeken wat het pestslachtoffer nodig heeft hebben om zijn/haar weerbaarheid te vergroten. Dat kan zowel interne als externe ondersteuning zijn.
De leerlingbegeleider tracht uit te zoeken wat achterliggende oorzaak van het pesten door de pester is.
Tevens wordt onderzocht of de pester extra begeleiding nodig heeft om zijn/haar gedrag te veranderen. Dat kan zowel interne, als externe ondersteuning zijn.

Aandachtspunten hierbij zijn:
- Een gesprek met de afzonderlijke pesters wanneer het om meerdere pesters gaat, werkt vaak beter dan een gesprek met een hele groep.
- Maak het doel van het gesprek aan de pester duidelijk: je hebt hem/haar bij je geroepen om over zijn/haar pestgedrag te spreken.
- Maak duidelijk dat je pestgedrag niet tolereert.
- Laat blijken dat je de pester niet als persoon afkeurt, maar wel zijn/haar gedrag.

- Laat de pester weten dat het doel van de maatregelen/sanctie is, dat iedereen zich op school veilig kan voelen.
- Maak afspraken en leg deze vast.
- Voor de pester is het belangrijk om te sociale controle op zijn pestgedrag te ervaren. De pester moet ervaren dat er op zijn gedrag gelet wordt en dat er bereidheid is om tot handelen over te gaan, indien incidenten zich herhalen.

Als het duidelijk is welke aanpak het beste is voor de pester, neemt de leerlingbegeleider contact op met de ouders om dit met hen door te spreken.
De leerlingbegeleider bespreekt ook met ouders van het pestslachtoffer hoe zij het beste met hun kind om kunnen gaan.

Het kan zijn dat er een acute noodzaak bestaat het pestslachtoffer te beschermen. In dit geval kan er voor gekozen worden de leerling in een andere klas van het zelfde leerjaar te plaatsen. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn om een leerling op een andere school te plaatsen .

Mocht de aanpak niet afdoende zijn voor het specifieke pestgeval of ouders zijn niet tevreden over de aanpak van de school dan kunnen ouders doorverwezen worden naar de politie of de interne, dan externe vertrouwenspersoon.

D. Nazorgfase
In het traject van nazorg wordt er nog minimaal 1 gesprek met de pester en het pestslachtoffer gevoerd door de leerlingbegeleider. Dit om te verifiëren of de gemaakte afspraken na worden gekomen.
Indien er herhaling van incidenten plaats vindt, waarbij dezelfde leerlingen betrokken zijn volgen er steviger sancties en kan dat uiteindelijk leiden tot verwijdering van de leerling.

Eventueel kan er een anti-pestverdrag met de leerlingen ondertekend worden:

Allen die dit contract ondertekenen, zullen zich aan de afspraken moeten houden, zowel op school als daarbuiten.
Afspraken:

1. Elkaar niet beoordelen op schoolresultaten;
2. Je mag een andere mening hebben;
3. Niet uitschelden of uitlachen;
4. Niet beoordelen op het uiterlijk van elkaar;
5. Niet beoordelen op de kleding van elkaar;
6. Niet ’zomaar’ pesten;
7. Niet meedoen met pesters;
8. Niet pesten om vrienden te krijgen;
9. Niet met elkaar bemoeien;
10. Geen partij kiezen bij ruzie;
11. Eerlijk zijn;
12. Elkaar helpen als iemand hulp nodig heeft;
13. Niet na-apen;
14. Luisteren naar elkaar;
15. Vertellen aan de leraar is niet klikken;
16. Word je gepest, praat er dan over;
17. Niet dreigen, chanteren of afpersen;
18. Elkaar niet beoordelen op vriendjes of vriendinnetjes;
19. Als iemand je iets in vertrouwen vertelt, mag je niets doorvertellen.
    Informatie voor ouders van gepeste leerlingen.

Wat kunnen signalen zijn van pesten?

- Niet meer naar school willen.
- Niets meer over school vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Vaak hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een club willen / durven gaan.
- Bepaalde kleren niet meer aan willen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.

Wat ouders / verzorgers zelf kunnen doen:

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen vertrouwelijk gaat praten om het pesten te stoppen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt. En garandeer uw kind, dat u zorgvuldig en vertrouwelijk hiermee zult omgaan.
- Leg uw kind uit hoe het komt dat kinderen pesten.
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of een videoband over het onderwerp.
- Vertel dat als volwassenen niets doen, zij niet zien dat er gepest wordt of dat ze niet weten hoe het probleem moet worden opgelost.
- Waarschuw uw kind dat het mogelijk is dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. De problemen van het kind dat pest zijn soms erg groot en moeilijk op te lossen op korte termijn.
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.
- Als u er van uw kind met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- Beloon uw kind en help het zijn / haar zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: ” Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?”
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining.
- Houd het niet stil, maar onderneem actie, door iemand in vertrouwen te nemen.

Informatie voor ouders van pestende leerlingen

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind kan in de verleiding komen te gaan pesten.

- Probeer achter de mogelijke oorzaak en aanleiding van het pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het gedrag anderen doet.
- Besteed aandacht aan uw kind, door te laten merken dat u veel waarde hecht aan wat voor hem/haar belangrijk is. En door te laten merken dat u het belangrijk vindt dat het zich niet rot voelt.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Bekijk samen met uw kind een video band over pesten
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Ook zijn er mogelijkheden om uw kind aan een sociale vaardigheidstraining te laten meedoen. Informatie hierover is op te vragen bij de mentor, zorgcoördinator, bij Bureau Jeugdzorg (info@bjzgelderland.nl)

Digitaal pesten

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Zet voor jezelf de argumenten waarom je op internet wilt op een rijtje. En bespreek, met iemand die je vertrouwt en die er verstand van heeft, hoe je dat op een veilige en verantwoorde manier kunt bereiken.
- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart Hotmail adres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor -en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als je chat.
- Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).
- Bel of mail niet zomaar met kinderen die je van internet kent, en spreek niet met ze af zonder dat je ouders dat weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het internet kent.
- Dus: geen emailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. geven.
- Let vooral op bij foto’s van jezelf: Als je een foto op internet zet, kan deze
- gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto’s kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee.
- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam. Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.

Wat kun je tegen digitaal pesten doen?

- Realiseer je dat dit gebeurt door iemand, die het persoonlijk moeilijk heeft en niemand heeft die hem/haar daarbij kan helpen.
- Niet altijd persoonlijk opvatten. Als het pesten komt van mensen die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling. De anonimiteit van internet maakt dat mensen gemakkelijk gaan schelden.
- Negeer de pest- /mails / sms/chat. Je kunt het beste niet reageren op haatmailtjes of andere digitale pesterij. Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Onderdruk je nieuwsgierigheid! Het negeren is effectief in de beginfase

van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten.

- Blokkeer de afzender. Krijg je pest e-mails, blokkeer dan de afzender.
- Als het gaat om smsjes op de mobiele telefoon, dan heb je op sommige mobiele telefoons de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als vanaf een andere telefoon met nummer vermelding het bericht wordt verzonden, waarmee de dader zich bloot geeft. Wanneer hij of zij echter de telefoon van iemand anders gebruikt, is weliswaar de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Er is dan weer sprake van anonimiteit. Het nummer kan vervolgens wel worden geblokkeerd. Wanneer andere methoden niet helpen, kan uiteindelijk alleen de sms-functie worden uitgeschakeld. In het ergste geval moet een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.
- Praat erover. Erover praten met je vrienden, je ouders of een leraar die je vertrouwd is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt. Liefst met iemand die veel van computers en internet weeten die niet doorvertelt dat je gepest wordt.
- Bewaar de bewijzen. Als de pesterijen al in een verder gevorderd stadium zijn en er via de sms, chat of mail bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan .Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestmail of sla de berichten op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP adres van de e-mail kan soms afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail, smsjes e.d. aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie het verstuurt. Bel de helpdesk op.
- Je kunt naar een van de contactpersonen op school gaan die speciaal zijn aangesteld om je te helpen bij vormen van ongewenst gedrag. Zij kunnen je vertellen wat je nog meer kunt doen om het vervelende gedrag te stoppen. Zij kunnen je ook helpen als het vervelende gedrag misschien al gestopt is maar je er nog steeds last van hebt.
- Aangifte doen bij de politie. In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenislaf.nl Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld.
- Wees zuinig op je wachtwoorden. Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze gemakkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de beheerder van de site.

5. Achtergrondinformatie

1) Publicaties

- Meer, B. van der, De zondebok in de klas. Deze publicatie kan via het emailadres: b.vandermeer@home.nl worden aangevraagd.
- Meer, B. van der, Pesten op school. Overzicht van artikelen. Utrecht: Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS), 1999. ISBN 90 6607 304 7. De publicatie is schriftelijk te bestellen bij het APS o.v.v. bestelnummer: 601.003. Het postadres is: APS, Postbus 85475, 3508 AL Utrecht.
- Meer, B. van der, Kinderen en pesten, wat volwassenen ervan moeten weten en eraan kunnen doen. Utrecht/Antwerpen: Kos¬mos-Z&K-uitgevers, 2002, 3e volledig herziene druk. ISBN: 90 21 53 62 50. In dit boek vindt men een concrete antwoorden op de vragen die ou¬ders tijdens ouderavonden het meest stelden.
- Meer, B. van der, Pesten bij kinderen, adviezen aan volwas¬senen. Driebergen: OUDERS & COO, 1996, 2e druk. ISBN 90 75 760 01 9. In deze publicatie is achtergrondinformatie voor ouders over pesten op school opgenomen, waarna concrete adviezen worden gegeven aan de ouders van de pester, het gepeste kind en die van de rest van de klas
- Meer, B. van der, Pesten op school, lessuggesties voor leerkrachten. Assen: Van Gorcum, 2002, tweede druk. ISBN 90 232 3239 9.
- Meer, B. van der, Lees- en voorleesboe¬ken over pesten. Utrecht: APS, Afd. VODA, 1999, ISBN 90 6607 3055.
- Mooij, T. Pesten in het onderwijs. Nijmegen: Insti¬tuut voor Toegepaste Sociale
- Wetenschappen (ITS),1992.
- Mooij, T. Leerlinggeweld in het voortgezet onder¬wijs. Nijmegen: Instituut voor Toegepaste Sociale Weten¬schappen (ITS), 1994.
- Fekkes, M. Bullying among elementary school children. Promotie Universiteit Leiden 28 juni 2005. Fekkes onderzocht of antipestbeleid op (basis)scholen helpt.

2) Links naar internetsites

Onderstaande links geven bruikbare adressen:

- algemene zoekpagina's (portals met veel links naar websites met informatie over pesten)

http://pesten.startpagina.nl
http://pesten.startkabel.nl

- pesten (algemeen)

www.pestweb.nl
Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
www.pesten.net
Voor en door slachtoffers, richt zich op Nederland en Vlaanderen. Opgericht door Bob van der Meer.

- cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school

www.stopdigitaalpesten.nl
Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame)
www.digibewust.nl
een informatieve site van het Ministerie van Economische Zaken, die u als consument of zakelijke gebruiker informeert over het veilig gebruik van internet (was voorheen: www.surfopsafe.nl)
www.ppsi.nl
PPSI is een expertisecentrum van het APS op het gebied van het bestrijden en voorkomen van (homo)seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Aansluitend op het werkgebied van vertrouwenspersonen kunt u bij PPSI ook terecht voor informatie over: pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.
www.schoolenveiligheid.nl
Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid en adviseert schoolleiders, leraren/docenten, mentoren, leerlingbegeleiders, vertrouwens (contact)personen, onderwijsondersteunend personeel, et cetera.
http://veilig.kennisnet.nl/
handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren. Deze website is een onderdeel van de programmalijn "Veilig en eenvoudig" van het SURFnet/Kennisnet project.

- Films met als thema pesten

- Bluebird (2004); regisseur: Mijke de Jong (op school aanwezig)
- De tasjesdief (1995); regisseur: Maria Peters
- Pudding Tarzan (1982); regisseur Soren Kragh-Jacobson; Deense jeugdfilm, nagesynchroniseerd